

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

Covarrubias y Leyva, Diego de

Antverpiae, 1610

Cap. III. Rvrsvs Traditvr An Renvnciatione Contrahentivm, Eadem
Constitvtio Tollatvr.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96570)

Accedunt Gomez. *var. resolut. tom. 2. cap. 2. numer. 22.* Emanuel Soar. in *Theaur. recept. sententiar. lit. l. num. 1. & 2.* S.ichard. ad d. l. 2. C. de rescind. vendit. Munnoz. *tract. computat. cap. 6. num. 5. & ita in Senatu Pedemontano iudicatum refert Addit. ad Telsaur. Duff. 165. num. 8.*

Num. 9.

Quamobrem opinio Rosfredi iure verior est.

Quam probat Vasq. *Controv. vsu freq. cap. 7. r. num. 1. 2. 3. & 4.* ut tamen fiat compensatio cum emolumento pretij pro concurrenre quantitate; & hanc viginti argumentis firmat, atque vndeem intellectus *ibid. nu. 6. & seqq.* ad cap. ad nostram de reb. ecclies. ab Auctore cit. quod sua opinioni aduersar. videbatur, adfert: Contrariam vero sententiam, quam Couarr. hic praxi receptam ait, tanquam communioem teneant Fachinus *Controv. iur. lib. 2. cap. 24.* Mynsing. *Cenur. 4. Obferuat. 73.* Arius Pinell. ad d. l. 2. 3. parte cap. vit. num. 1. cum seqq. Anton. Gomez. *var. resolut. tom. 2. cap. 2. num. 24.* ubi hanc venorem dicit. Eam tamen limitari volunt in emptore, ex d. l. 1. agente, quod ipse volutarie contractum rescindere licetur non ab alio coactus Pinell. d. loc. num. 28. quamquam contrarium in Senatu iudicatum fuisse refert. Rescissio autem ex d. l. 2. contractu, quatenus expense, & melioramenta prestanda sint vid. Valasc. d. *Consul. 161.* Porro an resoluta tempore, resoluatur omne onus ab emptore rei vendita: impositum, non sine controversia est, quemadmodum ex opinionibus a Fachino *Controv. iur. lib. 2. cap. 23. relatis*, constat: qui cum Rebuff. ad *consul. reg. tom. 2. tract. de resciss. contract. tit. 1. gl. 15. num. 3.* affirmatiuam amplectitur; quam etiam sequitur Molin. ad *consul. Paris. tit. 1. §. 22. nu. 45.* quod nimirum resolutio ista contractus fiat per viam anihilationis, & ex causa de antiquo qua res erat affecta, ante pignus vel onus impositum

Num. 10.

Verfic. PRIMA CONCLUSIO.

Qui tamen rem habuit vel titulo lucratiuo

Contrariam sententiam quam probat Pinell. in *commentar. d. l. 2. m. 2. parte. cap. 1. num. 32.* videlicet, quod ne quidem occurrerit titulo lucratiuo & primo emptore existentem non solvendo, possit aduersus tertium possessorem agi, verioem esse & regulis iuris magis consentaneam affirmat Fachin. *lib. 2. cap. 18. argumetis se ibid. a allatis.* Couarrutig tamem opinionem cum Pinell. eo casu admittit, si donatarius male fidei fuerit, ac sciebat rem venditam fuisse cum laesione ultra dimidiam.

Verfic. SECUNDA CONCLUSIO.

Actio ex praefata constitutione nec competit, nec ad mittenda est contra tertium possessorem, qui rem iusto pretio acquisiuit.

Eman. Soar. in *Theaur. receptar. sententiar. lit. l. versic. laesus ultra dimidiam nu. 6. & seqq.* Gomez. *var. resolut. tom. 2. cap. 2. nu. 22.* respiciem adde. quod si res sit ab emptore alienata, Crauct. *consul. 7. n. 15.* Apud Gallos in praxi receptum est, ut etiam hoc casu litterae restitutionis impetrentur contra vtrumque, contra primum venditorem, vel emptorem ad rescissionem contractus, contra possessorem ad restitutionem rei & sic vno iudicio rescindens & rescissorium cumulantur. Rebuff. ad *consul. reg. tractat. de restitut. in praes. num. 34.* Pap. *Notar. 2. lib. 5. tit. de rescindens & rescissoire versic. qui plus est.*

Perperam intellexit Fabianus.

Cum quo tamen tenere videtur Roderic. Suar. *allegat. 21. num. 7.*

Verfic. TERTIA CONCLUSIO.

Qui tamen sciebat tempore acquisitionis.

Accedit Rota Auignon. *decis. 97. in fin.*

Verfic. QVOTIES VERO.

Aduersus tertium possessorem intra quadriennium.

Rota Auignon. *d. decis. 97. in fin.*

Alibi etenim tradidimus.

Putat lib. 1. *var. resolut. cap. 3. num. 13.*

Iure Casareo intra 30 annos posse in iudicium deduci auxilium ex d. l. 2.

Gomez. *var. resolut. tom. 2. cap. 2. n. 22. versic. item. adde quod remedium.* Villalob. in *communib. opin. lit. P. n. 239.* Marant. *part. 6. versic. & quandoque appellatur n. 24.* Quanquam Cuiacius hanc actionem quadriennio, quemadmodum & omnes restitutorias actiones finiri tradat. ex *Novell. Romani de rescind. vendit. in paratis. Cod. tit. de rescind. vend. n. 3. & in comment. tit. ff. de minor. ad l. in causa 2. verb. idem Pomponius ait, in fin.* Ab alijs vero inter enormiter & enormissime lesum distinguitur: ut ille intra quadriennium ad rescissionem contractus, vel supplementum pretij agere debeat, hic intra 30 annos experiri possit. Munnoz. *tract. computat. cap. 6. num. 1.* quod discripen a Garz. *de expens. cap. 18. num. 21.* rejicitur, eo quod enormissime semper censetur laesus, qui ultra dimidium iusti pretij deceptus sit.

Tamet si iure Regio.

Gomez. *praxi. loc. adde Couarr. sup. lib. 1. var. resolut. cap. 3. num. 12. versic. sed ut rem.* Garz. *de expens. cap. 18. nu. 34.* cum quinque seqq. Molinam *tom. 2. Disput. 574.* ubi tradunt intra quod tempus Princeps, Ecclesia, Respubl. restituantur.

Casus autem in quibus d. l. 2. procedit vel fallit, ne Annotationis modum excedamus, vid. apud Rebuff. *d. tom. 2. tract. de resciss. contra. art. vnic. gloss. 15. per tot.* Gabriel. in *commun. conclus. lib. 3. tit. de empr. & vendit. conclus. 1.* Fachin. *Controv. iur. lib. 2. a cap. 16. vsque ad cap. 27.* D. Gothofred. *tit. C. de rescind. vendit. ad d. l. 2.* Socin. in *fallent. reg. 281.* D. Anton. Fabr. in *suo Cod. tit. de rescind. vendit. Papon. Notar. 3. lib. 9. tit. de restitution. de ventes & achets cum seqq.*

CAP. III.

RVRSVS TRADITVR AN RENVNCIATIONE CONTRAHENTIVM, EADEM CONSTITVTIO TOLLATVR.

Num. 1.

Vbi ea renuntio specialis fit.

An autem sufficiat, quod renunciatur deceptioni vel laesioni, no facta mentione leg. 1. & no sufficere tradit Alexander. *conf. 1. col. 2. vol. 6.* Contrarium asseuerat idem Alexander. *conf. 2. col. 3. vol. 1. & conf. 127. vol. 2. & Ruin. conf. 16. col. 2. vol. 4.* prout refert Gabriel. in *commun. conclus. lib. 3. tit. de empr. & vendit. concl. 1. nu. 92.* Prior tamen opinio probabilior est, eo quod tali renuntiatione, nemo censetur tam graue damnum laesioni ultra dimidium subire voluisse, nec de eo cogitasse.

Non posse deceptum vltra dimidiam agere. &c.

Quidquid in contrarium disputetur, solent tamen ut inquit Rebuff. ad *consul. reg. tom. 2. tract. de resciss. contract. art. vnic. gloss. 15. versic. Decimo sexio. nu. 21.* aduersus huiusmodi renuntiationem apud Gallos litterae regiae impetrari, comprobari, & interinari.

Nun.

Num. 2.

Etiā vbi vltra dimidium læsus sciverit tempore contractus verum rei valorem.

Accedit Molina tom. 2. disput. 349. versic. conveniunt doctores. Et Fachinaus *Controu. iur. lib. 2. cap. 20. versic. sed contrarium docuit ibi Albericus &c. & seqq.* qui hoc respectu venditoris, hac ratione decidit, quod distinctio ignorantis & scientis venditoris lege non probetur, quæ si adhibenda foret, non ita generaliter sed moderatione aliqua adiecta constitutum fuisset, ut hoc casu venditori actio non competere; præterquam quod eadem æquitatis regula utrimque vigeat: ceterum enim venditor iustam estimationem rei suæ non ignorauerit, humanum tamen est ut ei succurratur qui forte necessitate adactus vendidit, aut astutia emptoris deceptus fuit.

Num. 4.

Versic. QUINTO CALCANEI.

Potius ex stylo Tabellionum.

De varijs instrumentorum clausulis, an rogatione partium, vel ex stylo notariorū adiectæ sint, aut adijci queant, plenè Menoch. *Conf. 37. vid. & Caro. decis. 22. Euerhard. Conf. fil. 26.*

Num. 5.

Vbi læsio non tantum contigerit vltra iusti prætij dimidiam, sed præterea grauissima &c. *Junct. verb.* Eamque renunciationem Iuramento præstito stabilierit.

Non probat hanc distinctionem læsionis enormis & enormissimæ Arius Pinell. in *comment. ad d. l. 2. part. 3. cap. 1. nu. 7. & 8.* quod talis distinctio nullibi iure scripto tradatur: unde ad impetrandam relaxationem à iuramento, satis iusta causa ipsi videtur cum læsio est supra dimidiam.

Num. 12.

Versic. QVOTIES.

Questionem hanc explicatius tradit Arius Pinell. *ad d. l. 2. part. 2. cap. 2. num. 11. 12. 13. & 14.*

Versic. SEXTO IN TYTELAM.

Nec insinuationem exigit.

Hodie de consuetudine donationum insinuationes in usu esse desierunt. Euerhard. *Consil. 231. num. 24. in fin.* & ita iudicatum fuisse à Magno Consilio Mechliniæ, anno 1564. 2. Septembris attestatur Choppin. in *tract. de commun. Gall. consuet. cap. 5. num. 7.* dum confirmat sententiã à Senatu Atrebat. latam.

Num. 14.

Contrarium expressim probat gloss. &c.

Et id sequuntur Arius Pinell. in *Commentar. ad d. l. 2. part. 2. cap. 1. num. 36.* Gomez. *variar. resolut. tom. 2. cap. 2. num. 22. versic. ita adde quod si prædicta res empta.* Berber. in *viator. iur. part. 2. Rub. 7. Nu. 53.* Fachin. *lib. 2. Controu. iur. cap. 18. versic. est & alia.* Sichard. in *l. 2. de rescind. vendit. num. 16. in med.* Contrariam tamen sententiam cum Parnormit. inter Neotericos amplexi sunt vltra DD. ab Auctore relatos, Valq. in *controu. usu freq. lib. 3. cap. 61. nu. 13.* Rebuff. *ad Consil. Reg. tom. 2. tract. de resciss. Contrait. art. 3. nic. gloss. 15. num. 24.*

Et iustum pretium primo emptori dederit.

Ita quoque tenent Pinell. *d. part. 2. d. cap. 1. num. 38.* Fachin. *d. cap. 18. versic. Illud monendum esse iudico.*

Etiā re peremptã absque culpã tamen emptoris, etiā penes ipsum, venditor tenetur quod pluris iusto pretio accepit.

Sequitur Pinell. *d. loc. num. 39.* reprobata ibidem contra Antonij Gomez. opinionem.

Qualiter autem in hac materia legis 2. libellus concipi debeat, an ad rescissionem contractus, supplementum pretij, vel alternatiuè ad vtrumque, tractat Garz. *de expens. & honorat. cap. 18. n. 26.* & aliquot seqq. in quo communi usu & præi Curie Brabantie ad rescissionem contractus contenti solet.

CAP. VI.

VBI DE PAUPERATE AUT DIVITIIS TRACTATUR, CUI INCUMBAT QUALITATIS HVIVS PROBATIO.

Num. 2.

Eam qualitatem probare tenetur.

Auctoris opinionem probat Menoch. *lib. 6. præsumpt. n. 14.* in qua etiã plene discutitur, diues vel pauper an & quando quis præsumatur.

Num. 4.

Versic. EX HIS POTERIT TRACTARI.

Qui tenetur probare negatiuam, eam probare plenè debet eo modo quo melius probari iure potest.

Quando negatiua probari possit, tradit Menoch. *lib. 6. præsumpt. 50. num. 8. & seqq.* vbi ad hunc effectum inter negatiuam intris, facti, qualitatis, & quantitatis, accurate distinguit.

Num. 6.

Vbi actor probat se consanguineum esse defuncto in certo consanguinitatis gradu.

Ad hæc notandum, sufficere ad consequendam hereditatem intestati, quod probetur quasi possessio consanguinitatis, & proximitatis, nempe quod quis à defuncto habitus, tractatus, & nominatus sit pro agnato, siue heredi proximior. Grass. & ab eo citat. *tract. success. lib. 2. artic. transmissio, quest. 5. num. 9.* Et hoc vique adeo verum ait, ut procedat etiã si is qui se heredem proximiorum ab intestato alterius esse pretendit, si de duobus articulis quos fecerit, vnum de veritate per distinctionem graduum, alterum de nominatione, tractatione, vel cõmuni opinione seu fama posteriori tantum probauerit. Barth. & DD. in *l. non epistola. & in l. seq. C. de probat. Graff. vbi supr. & DD. per eum cit.*

CAP. VII.

DE VOBIS SIMVL NAVERAGIO, RVINA, AUT BELLI CONFLICTV PEREVNTIBVS, VTER EORVM PRÆSUMATVR PRIVVS DECESSISSSE

Num. 3.

Versic. TERTIVM EADEM RATIONE CONSTAT.

Procedit etiã casus hic propositus, quãdo maritus & vxor eodẽ tempore ciuilitè decedunt, ut puta si religionem in-